

Gudrun

Charlotte Weitze

- 5 Ole ser ikke de mange sms'er og opkaldet. Så heller ikke, at der var lys i brorens hus, for han tog vejen udenom. Han sidder stift i hochsitsen¹, mens morgenen hvælver. En rød åre på himmelen, mens jordens frostdåge stadigvæk er tæt.
- Nu bevæger noget sig mellem birkestammerne. En skygge, stor, mørk. Et krondyr? Han løfter langsomt riflen uden at kunne mærke fingrene, håber bare at de gør, hvad han vil. Rammer fars kugler, dem med de messinglegerede projektiler, ikke altid? Sagde han ikke, at de kunne slå en død ihjel? I dag skal der ske noget godt, og dette er den sidste, han har kunnet finde i kælderen.
- 10 Så, nu i position. Dyret halvt svøbt i hvide gevandter. Krydset, dér. Lavt åndedragt.
- Den bøjer hovedet og falder i samme øjeblik. Han giver signal til, at hunden kan løbe, halser selv ned ad hønsestigen og gennem græsset i lange støvler.
- 15 Ikke en skid et krondyr, det er en tyr! Ole sparker til den. Så, for helvede da også. Er det en af Runes, som er stukket af? I en lysning mellem høje graner er græsset trådt ned i en stor plet, den må have holdt til her i et stykke tid. Har de overhovedet styr på bedriften?
- Rune kan ikke kommandere længere og ligger kun i sengen nu. Ole burde egentligt gøre noget for at holde det hele på ret køl.
- 20 Hunden ser logrende op, løfter læberne i et grin.
- Kan man køre ind med en traktor og få dyret op på ladet? Skal han køre kræet til destruktion eller grave et stort hul et sted? Hvis han lader den ligge, kan man tro, at den er død af frost. Om lidt kommer rævene, måske en ulv. Der er også kragerne og ravnene.
- Ole ser ind i det stivnede, og på sin vis, forskrækkede øje. Det ene horn er blodigt. Han tager telefonen frem af den varme inderlomme. Han skulle køre på arbejde nu, men ser beskederne, alle med de samme ord: *Det er om Rune. Synes du skal komme.* Han aflytter svareren. Ikke andet end vind, et åndedrag?
- 25 Solen forsvinder, foran lyset står en stor skikkelse, der ligner Runes, som den var før i tiden. Ole siger en lyd, gør modstand men bliver kastet til jorden. Dér ligger han så, i det stive græs, der blinker som en hule af kvarts. Kigger op i den hvide himmel, hvorfra store flager af sne er begyndt at falde. Hunden har ikke engang gøet men slikker ham i øret. Det føles så brændende varmt, at han ved, at han må have ligget her et stykke tid. Ole tager sig til brystet, han hoster og spytter. Hvad skete der lige dér?
- Op og stå. Det er da ikke hjemmesygeplejerskens nummer. Kan det være Gudrun, der har ringet
- 35 og skrevet alle de sms'er?
- Med hunden tæt ved benene, en smøg i mundvigen og en klar fornemmelse af, at nogen er i hælene på ham, løber Ole til bilen og kører direkte. En frontlæsser kommer stærkt imod ham, en af de rumænske medhjælpere, så han må vige ud mod grøften.
- Viskerne skubber fnug væk, gruspladsen er dækket, da han bremser.
- 40 - Rune, for helvede!
- Lægens bil holder der allerede, ved siden af hjemmesygeplejerskens. Hun åbner hoveddøren i det øjeblik han løber op ad fortrappen.
- Det er lige sket. Det var helt fredfyldt. Kom, du skal ind og se din bror.

¹ skydetårnet

45 Runes ansigt er gulligt og indfaldent. Håret stritter med grå striber. Hænderne er tæt knyttede og ligger over dynen. Ole rører ikke, han stirrer bare. Vipperne er små striber under øjnene. Læberne blege.

- Der er mange minder, hvisker Ole og sætter sig med et bump på den stol, som er sat frem. Stearinlyset i vindueskarmen flakker. Gudrun sidder ovre på den anden side af sengen. Rune

50 afslørede, sidste gang Ole var her, at Gudrun er tilbage. At hun ligefrem er flyttet ind. Han mumlede det med bortvendt ansigt.

De brune krøller hænger langt ned ad armene, det tykke pandehår dækker ansigtet.

- I min familie ligger man hjemme, så kan alle komme og hilse på.

Han nikker hurtigt og respektfuldt, vender sig mod sygeplejersken og spørger, hvad han skal

55 gøre, hvis Rune skal blive lidt endnu? Hun foreslår, at bedemanden kommer med en kiste, og at han kan ligge i den kolde udestue.

Lægen siger farvel. Sygeplejersken slukker for radiatorerne derude. De flytter stearinlysene, og derefter vasker hun Rune. Gudrun siger, at Ole skal finde hans smoking ude i skabet. Så får Rune den på, og Ole er med til at lægge sin bror i kisten, da bedemanden har sat den over to bukke. Hvor

60 er han alligevel tung. Arme og ben er helt stive nu. Hændernes tynde hud skinner.

Gudrun betragter Ole, alle betragter Ole. Hunden gør ude i bilen.

- Husk at holde glasdørene til udestuen lukkede. Og sørg nu for at få noget at spise, siger sygeplejersken, mens hun stryger en hånd op og ned ad hans arm.

- Vi klarer den herfra, nikker han.

65 Gudrun tager ham i hånden, dér, ved kisten, i den begyndende kulde. Hendes fingre er isnende, munden halvt åben. Han flytter sig lidt væk, for der er en snert. Er det Rune? Nej, det er Gudrun. Hun har sikkert ikke sovet i nat. Hun har ikke børstet tænder. Hun har måske siddet her i flere dage. Hun har ikke haft tid og lyst til et bad. Neglene er sorte, de er lange og uregelmæssige i kanten.

70 Mennesker i sorg kan ikke altid det mest basale, tænker han.

- I min familie kommer man i jorden. Man bliver ikke brændt, siger Gudrun og stryger pandehåret væk. Øjnene ligner noget, der har ligget for længe i solen, men hun er stadigvæk smuk, ser yngre ud end sin alder, kan godt ligne én på tredive. Han ville helt sikkert have genkendt hende, hvis de var løbet på hinanden inde på gågaden.

75 Han slipper Gudruns hænder og ser igen på sin bror. Det er ikke til at forstå. Det her er noget, man aldrig kan forberede sig på. Han folder hænderne og opdager lidt størknet blod ved en af sine knoer. Han gubber det af, må have revet sig, da han faldt i skoven.

- Vi blev gift for et par dage siden.

- Har I giftet jer? Han ser hurtigt ud over markerne. Han ser til skoven, dér hvor han lige var på

80 jagt, og mod havblået. Han ser på staldene og siloen og ajlebeholderen. Nu er det hans, det hele. Men skal Gudrun så have det?

En traktor kører forbi, så vinduerne klirrer.

- Har de styr på det derude?

Hun trækker på skuldrene og tørrer en tåre væk. - Din gode bror.

85 Hunden gør og gør.

Han skal vist have ringet til revisoren. Rune må have lavet et særeje.

- Hvordan mødte I hinanden igen? Vi har ikke hørt fra dig i mange år. Der var jo ulykken. Vi snakkede om, hvorvidt du klarede den?

Gudrun nikker. Hun har rejst meget de sidste år. Det er nok derfor, at de ikke er stødt på

90 hinanden.

Han klapper hende forsigtigt på den magre skulder og går ud til bilen for at hente hunden. Den løber efter ham op ad fortrappen. Inde i entréen knurrer den og bider ud. Gudrun går langsomt

baglæns.

95 - Stop, skælder Ole og giver den i stedet mad og vand på gårdspladsen. Derefter går han rygende en tur rundt om gården. Der er latter og snak på rumænsk. Han burde fortælle om Rune og give dem en ordentlig overhaling. Han burde hejse flaget på halv.
Ole og hunden sætter fodspor i sneen, side om side.

Da vi var unge, tog vi til fest i hallen. På knallerter, scootere og traktorer.

100 Gudrun var den smukkeste. Det var alle vist enige om. Rune talte om hende først, men jeg havde tænkt på hende længe. Hun var god til at danse, ikke på sådan en måde, at man følte sig som en idiot, fordi man ikke kunne følge med. Men man syntes, at man var den, som førte.

De andre vidste det nok allerede. Der ville blive kamp. Da Rune kyssede hende først, midt på dansegulvet, og folk begyndte at huje, blev jeg så vred, at jeg bankede min storebror ude på P-pladsen, da han slap Gudrun for at gå ud og få en smøg.

105 Dagen efter kom hun forbi. Rune var ikke hjemme, og hun stod der og grinede, spurgte om vi skulle gå ud? Vi kørte til stranden og spiste iskager. Derefter var vi sammen i flere måneder. Hun var min første rigtige kæreste. Den sommer var vi mest hos hendes forældre, nede i kælderværelset, i vandsengen. Rune kørte forbi med hornet i bund.

110 Jeg forestillede mig, hvad vi skulle i fremtiden. Jeg havde næsten frit slag, for Rune skulle overtage gården. Jeg vidste, at jeg ville arve jagtskoven ned til vandet, lidt penge og fars dobbeltriffel. Men sommetider drømte jeg alligevel om, at det var mig, der skulle have jorden, staldene, huset og dyrene. Jeg forestillede mig dem på række, ned ad vejene, rundt om markerne, gennem småbyerne. Malkekvæget, goldkvæget, de to avlstyre og fårene, der afgræsser engene og står ude hele året. Alt det, sammen med Gudrun.

115 Men Gudrun fandt en anden, som skulle til Ohio og hjælpe med høsten. Til afsked knaldede hun med Rune hjemme i stuen, og jeg så det. Det blik han sendte mig fra sofaen. Mit blik til ham. Vores blikke til hinanden, som har hængt ved siden. Vi har tålt hinanden, og vi gjorde vores forældre kede af det. Jeg var knust men syntes ikke, at jeg kunne sige det til nogen.

120 Gudruns anden mand, en blikkenslager, som hun fik to børn med, døde i trafikken. Der var vist noget med, at han havde drukket. Så blev hun gift med én fra Sjælland, der var landmand. Senere læste vi i avisen, at han blev stanget ihjel af en tyr. Hun lå på intensiv.

Så kom vores skilsmisser. Min for nogle år siden. Rune næsten samtidig. Elise havde nok aldrig rigtigt kunne lide at være landmandskone. Og børn fik ingen af os.

125 Fugle kredser over skoven. Der dykkes igen og igen. Hunden pisser op ad alle buske, træer og bygningernes hjørner.

Ole tager hunden med ned for at hente pizza. På vejen ringer han til revisoren, som siger, at der ikke er noget særeje, så vidt han ved. Ole skal bede om at se vielsesattesten, for uden den er der ikke noget, som gælder. Men han får bare fat i præstens telefonsvarer.

130 Gudrun sidder i køkkenmørket. Ole tænder lys, hun farer sammen og åbner døren, så de kan se ind til den lille stue. Det bløder mellem to af hendes fingre.

- Åh, siger hun, - det var fra et glas. Jeg tog et glas vin.

- Skal jeg finde noget plaster?

135 Hun ryster på hovedet og siger, at det er synd, at Rune skal ligge derinde alene.

Ole tager pizzaen og sodavanden med ind til det lille bord ved sofaen.

Gudrun vil ikke have noget. Hun sutter hurtigt på sin hånd. Ole forsøger at klemme det hele ned.

- Vil du ikke nok blive her i nat? siger hun.

140 Rune ansigt ligner et æble, nu mere runkent. Det er svært at forestille sig brorens engang så stærke krop.

Var det dig, der gav mig bank ude i skoven? ville han hviske, hvis Gudrun ikke var her.

Kunne det have været mig, der lå død nu? tænker han. Hvis Rune havde kræft i hjertet, kan jeg vel også have det? Han sagde, at jeg skulle gå til lægen. Men jeg har det jo fint.

- 145 - Godnat. Hun hænger ind mod ham og vil tage om ham. Et øjeblik tror Ole, at hun også vil kysse. Læberne er runde og røde som dengang. Et øjeblik er han fristet men giver hende kun et klem.
- Du fryser.
 - Du kigger bare op, hvis der er noget.
 - Hvad mener du med det? kommer han til at sige.

150

Ole reder seng på hjørnesofaen. Gudrun pusler oppe i soveværelset. Læderet er glat under lagnet, han vender og drejer sig. Runes hænder og ansigt i skæret fra lygten på gårdspladsen.

- Engang sov de på samme værelse. Rune snorkede. Ole måtte skubbe til ham og han sagde altid sjove ting i søvne. Han kommer til at tænke på mors historie om den dag, Rune blev født. Det var
- 155 snestorm, far måtte starte traktoren, vandet gik inde i førerhuset. Rune var lige ved at blive født under juletræet i forhallen på sygehuset.

- Jo, Ole er ked af, at det var Gudrun og ikke ham, der var der, da Rune udåndede. Når nu han, af gode grunde, ikke var der til sin storebrors fødsel, så kunne han i det mindste have været der tilsidst. Sådan er det, når man ikke har sine forældre længere. Så må andre være vidner til ens liv. Hvorfor
- 160 skulle han også på jagt? Ud og skyde fordi han ikke kunne holde ud at tænke. Fordi han ikke kunne finde ud af at være ved Runes seng, bare fordi de lå i strid.
- Idiot, siger han til sig selv.

- Det knirker ovenpå. Radiatorrørene? Giver de sig, fordi varmen forsvinder? Der er stille igen og så
- 165 knager det, som om dobbeltsengens fjedre giver sig taktfast. Han lægger en sofapude over det ene øre og holder vejret. Alting lugter af cigaretter.

Ved Gudrun, at hun kan have arvet det hele?

Hulkegræder hun? Det piver jo også deroppe fra.

Burde han ikke gå op og se til hende?

- 170 Måske kan han spørge til vielsesattesten. Midt i en sætning som også kunne være et slags tillykke. Han sætter sig op og finder lighteren.

Kan man virkelig have det så blandet med alting?

- Han ser hende på stranden. Sådan som hun sad den sommerdag og slikkede syltetøjet af vaniljeisen. De badede i de lune bølger. De kørte hjem til hende og elskede. Han for første gang. De
- 175 var vel også lidt for unge til at binde sig. Men at vende tilbage til Rune nu og gifte sig med ham? Så er det vel ham, hun har tænkt på i alle årene?

Ole går langsomt op ad trappen. Hunden bjæffer ude i bilen. Han åbner døren til soveværelset, vindtrykket får den til at slå mod bagvæggen med et brag. En snestorm vælder imod ham.

- 180 Nøgen. Stadig med struttende bryster, ligesom han husker hende. Duftende af saltvand. Det blå nattelys bølger i ryk gennem rummet.

- Kan du heller ikke sove? puster han.

- Kom.

Henne ved sengen ser han dybe sår på maven og lårene. Og et i panden. De er røde, blødende.

- 185 Han tager sig til brystet.

- Det var tyren, hvisker hun.

Ole kan ikke andet end at række hånden ud. Frosten har sat sig i dynebetrækket. Det glitrer.

- Vi kunne gifte os? hvisker hun og rækker ud for at trække ham ned til et kys.

190 Så kommer noget bagfra. En stor stærk skikkelse, en tvekamp. Ole kastes bagover, bliver holdt nede og skubbes hen mod tappen, hvor han ruller ned og er væk.

- Gudrun!

Han stavrer forslået op. Den brede seng er redt, rummet lunt, vinduet lukket. Og der er kun dyne i den side, hvor Runes askebæger står.

195 - Gudrun? Rune?

Køkkenet er ryddet. Hendes taske er der ikke, heller ikke jakke eller sko.

Han går ud og giver hunden noget at spise og drikke. Den er rolig.

200 Så begynder biler at rulle ind på gårdspladsen. Man har hørt det. De har morgenbrød og termokander med. Én spørger efter flaget. I kælderen ligger det, foldet sammen, som far lærte dem det, så man beskytter det hvide kors. En anden rydder fortrappen og gården for sne. En tredje plukker vintergækker og sætter dem i en lille vase ved Rune. En fjerde går ud for at snakke med driftslederen og medhjælperne.

Ole vil sige noget om en tyr, men han gør det ikke.

205 De kondolerer og gør ved. Han står som en anden gårdejer midt på gulvet. Familie, naboer og venner stiller sig ved Rune og siger tak.

- Han var en god mand.

210 Da Ole står ved ham en sidste gang, inden bedemanden starter skruetrækker, ruller noget ud af Runes hænder og lægger sig til rette ved smokingens revers. Det er tre kugler, med messinglegerede projektiler, ikke helt kolde.

Rune ind i rustvognen med et par vintergækker på låget. Væk ad den sjappede vej. Ole ryger, gæsterne synger.

Gudrun er ikke til at få fat i. Ingen svarer på nummeret, der ringede ham op, mens han sad i høchsitsen.

215 Han lader fars dobbeltriffel, så den er klar.

Bisættelse, kaffe og kringle mens hjertet bider.

Præsten spurgte overhovedet ikke til Gudrun, men det gjorde Ole. Da de snakkede sammen om talen, bad han ham om at slå hende op. Præsten så underligt på ham hen over computeren.

220 Så snakkede de lidt om ensomhed. Dét at være den eneste tilbage. Ole fortæller, at Rune engang sagde, at han ville strøes ud over havet.

Ole får sit hjerte undersøgt på sygehuset. De siger, at de vil holde øje med ham.

225 Som dagene går, er der færre fugle over skoven. Ole går ud til folkene og kommanderer. Han beder dem om at tælle dyrene, men de er der alle sammen. Han står tidligt op om morgenen og er med i stalden. Han er den sidste, der går i seng om aftenen. Hunden ligger allerede og sover i entréen. Løfter ikke engang hovedet.

Mens han går op, tænker han på, hvad stemmen sagde, mens han rullede ned ad trappen.

230 - Hun skal ikke længere knuse os.

Det er sommer, da præsten lader asken flyve ud over havet. I respektfuld afstand til de badende. Ole havde tænkt, at sådan noget er sort, men det er gråhvidt. Som udstødning. En lang stribe ud over bølgerne.

235